

Reportážní a dokumentární fotograf/fotografka (kód: 34-047-M)

Autorizující orgán:	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Skupina oborů:	Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie (kód: 34)
Týká se povolání:	Fotograf
Kvalifikační úroveň NSK - EQF:	4

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Orientace ve fotografických přístrojích, fotografickém příslušenství a záznamových médiích	4
Volba vhodného druhu fotografické techniky pro reportážní a dokumentární fotografii	4
Volba vhodného osvětlení a práce se světlem při reportážním a dokumentárním fotografování v interiéru a exteriéru	4
Tvorba kompozice snímku a volba stanoviště záběru pro reportážní a dokumentární fotografii	4
Zhotovování reportážních a dokumentárních snímků	4
Úprava snímku s využitím grafických programů bez ovlivnění dané reality	5
Příprava digitálního obrazu pro export na web, pro tisk a další použití	4
Archivování obrazových materiálů a digitálních dat	3
Vedení povinné dokumentace k fotografické zakázce	4
Prezentace fotografických prací v závislosti na konkrétní situaci při jednání se zákazníkem	4

Platnost standardu

Standard je platný od: 22.08.2023

Kritéria a způsoby hodnocení

Orientace ve fotografických přístrojích, fotografickém příslušenství a záznamových médiích

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Uvést dělení fotografických přístrojů podle konstrukce a popsat jejich použití	Ústní ověření
b) Vysvětlit rozdílnosti základních typů fotografických přístrojů a jejich funkcí	Ústní ověření
c) Popsat základní příslušenství fotografických přístrojů a jeho použití	Ústní ověření
d) Popsat druhy záznamových médií používaných pro ukládání fotografického obrazu	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Volba vhodného druhu fotografické techniky pro reportážní a dokumentární fotografii

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Uvést vhodný fotografický přístroj pro reportážní a dokumentární fotografii, popsat jeho technické parametry a výhody pro tento druh fotografické tvorby	Ústní ověření
b) Zvolit vhodný druh fotografického objektivu a filtrů pro modelovou fotografickou situaci a zdůvodnit jejich použití	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Popsat vhodné fotografické příslušenství a další vybavení pro práci v oblasti reportážní a dokumentární fotografie	Ústní ověření
d) Předvést manipulaci s fotografickým přístrojem a jeho příslušenstvím, vysvětlit základní operace s ním	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Volba vhodného osvětlení a práce se světlem při reportážním a dokumentárním fotografování v interiéru a exteriéru

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Zvolit vhodný druh osvětlovacího zařízení pro reportážní a dokumentární fotografii	Praktické předvedení a ústní ověření
b) Vysvětlit základní funkce a možnosti externího blesku, popsat práci s bleskem při fotografování reportáže a dokumentu	Ústní ověření
c) Vysvětlit rozdíly mezi přirozeným a umělým světlem, objasnit problematiku teploty chromatičnosti světla a význam funkce nastavení (vyvážení) bílé	Ústní ověření
d) Změřit a nastavit správnou hodnotu expozice, vysvětlit prvky ovlivňující expozici, vysvětlit využití plošného a selektivního měření hladiny osvětlení	Praktické předvedení a ústní ověření
e) Popsat možnosti využití přirozeného světla při fotografování reportáže, způsoby přisvětlování a prosvětlování stínů	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Tvorba kompozice snímku a volba stanoviště záběru pro reportážní a dokumentární fotografii

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat nejdůležitější kompoziční principy tvorby fotografického obrazu	Ústní ověření
b) Zvolit vhodné stanoviště pro záběr s ohledem na správné zobrazení fotografovaného procesu nebo děje	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vysvětlit rozdíly v použití základních objektivů, širokoúhlých objektivů a teleobjektivů s ohledem na perspektivní zkreslení a hloubku ostrosti záběru	Ústní ověření
d) Obecně charakterizovat základní principy reportážní fotografické tvorby oproti fotografické tvorbě dokumentární a vysvětlit rozdíly mezi nimi	Ústní ověření
e) Předvést použití speciálních objektivů a přístrojů pro reportážní a dokumentární fotografii	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Zhotovování reportážních a dokumentárních snímků

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Připravit zařízení a fotografický přístroj pro zhotovení reportážního a dokumentárního snímku	Praktické předvedení
b) Zvolit správný postup při snímání reportáže v exteriéru, interiéru	Praktické předvedení
c) Zhotovit kompozičně správné reportážní snímky v běžných světelných podmínkách, bez použití pomocného přisvětlení	Praktické předvedení
d) Zhotovit reportážní snímky v obtížných světelných podmínkách s využitím přímého a odraženého světla externího blesku	Praktické předvedení
e) Vysvětlit a předvést postup při fotografování pohybujících se objektů (panning metoda)	Praktické předvedení a ústní ověření
f) Zhotovit sérii dokumentárních snímků tvořících provázaný celek	Praktické předvedení
g) Předvést prezentaci snímků ve formě neupravených digitálních záznamů včetně přístroje a jeho doplňkového příslušenství, kterými byly zhotoveny	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Úprava snímku s využitím grafických programů bez ovlivnění dané reality

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat postup a možnosti odesílání reportážních snímků ze stanoviště reportéra do počítače	Ústní ověření
b) Přenést digitální obraz z fotografického přístroje do počítače	Praktické předvedení
c) Popsat grafické programy vhodné pro úpravy fotografického obrazu, porovnat jejich funkce, zvolit nejvhodnější grafický program pro danou zakázku	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Upravit jasovou a barevnou tonalitu fotografického obrazu s použitím vrstev úprav (pomocí funkcí: úrovně, křivky, odstín/sytost)	Praktické předvedení
e) Popsat jednotlivé datové formáty používané v grafických programech, zvolit vhodný datový formát pro uložení obrazu a obraz uložit	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Příprava digitálního obrazu pro export na web, pro tisk a další použití

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Upravit velikost snímku a jeho rozlišení s ohledem na možnosti internetového transportu	Praktické předvedení
b) Předvést stahování snímku z internetu do počítače	Praktické předvedení
c) Popsat a provést odeslání snímků z počítače pomocí elektronické pošty a datových úložišť	Praktické předvedení a ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Archivování obrazových materiálů a digitálních dat

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat vhodná média určená k archivaci digitálního obrazu, jejich použití a péči o ně	Ústní ověření
b) Popsat možnosti ukládání digitálních dat	Ústní ověření
c) Provést uložení digitálních dat na vhodné médium	Praktické předvedení
d) Popsat možnosti archivace obrazových materiálů (filmů, fotografií, tisků)	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Vedení povinné dokumentace k fotografické zakázce

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Orientovat se v základních právních předpisech v oblasti ochrany osobních dat a autorských práv ve vztahu k fotografii	Ústní ověření
b) Popsat způsob vedení zakázkové knihy	Ústní ověření
c) Vystavit fakturu a zjednodušený daňový doklad za fotografické služby/práce, vysvětlit náležitosti kolem příjmu a výdeje peněžních částek	Praktické předvedení a ústní ověření
d) Předvést způsob evidence objednávek a tvorby rozpočtu, vytvořit rozpočet pro danou fotografickou zakázku	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Prezentace fotografických prací v závislosti na konkrétní situaci při jednání se zákazníkem

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat způsob komunikace se zákazníkem při sjednávání a odevzdávání fotografické zakázky	Ústní ověření
b) Prezentovat nabídkové portfolio fotografických prací a dohodnout podmínky realizace dané zakázky	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Předvést zhotovenou fotografickou zakázku při předání zákazníkovi	Praktické předvedení

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

1. Vstupní předpoklady pro účast na zkoušce

Uchazečem o zkoušku může být každá fyzická osoba starší 18 let, která získala alespoň základy vzdělání, nebo účastník rekvalifikace podle zákona č. 435/2004 Sb., zákon o zaměstnanosti.

Zdravotní způsobilost pro vykonání zkoušky je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP – <https://nsp.cz/jednotka-prace/fotograf>).

Autorizovaná osoba zároveň s odesláním pozvánky ke zkoušce písemnou formou sdělí, kde a jakým způsobem se uchazeč může informovat o svých povinnostech a průběhu zkoušky a které doklady/dokumenty musí uchazeč předložit bezprostředně před započítím zkoušky.

Uchazeč může při vykonávání praktické části zkoušky použít po dohodě s autorizovanou osobou vlastní fotografický přístroj s příslušenstvím.

2. Průběh zkoušky

Před zahájením zkoušky uchazeč předloží zkoušejícímu průkaz totožnosti a případně další dokumenty opravňující k připuštění ke zkoušce uvedené v části 1. Vstupní předpoklady pro účast na zkoušce.

Bezprostředně před zahájením zkoušky autorizovaná osoba seznámí uchazeče s pracovištěm, s organizací zkoušky, s jeho právy a povinnostmi v rámci zkoušky dle zákona č. 179/2006 Sb. a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam.

Zkoušející uzná, a tedy nemusí ověřovat, ty odborné způsobilosti, které byly již dříve u uchazeče ověřeny v rámci zkoušky z jiné profesní kvalifikace (nutno doložit osvědčením o získání profesní kvalifikace), a které jsou shodné svým rozsahem i obsahem. Rozsah a obsah odborné způsobilosti určují její jednotlivá kritéria a pokyny k realizaci zkoušky popsané v hodnoticím standardu. Zkoušející tyto odborné způsobilosti neuzná jako již ověřené, pokud by tím nebylo zajištěno řádné ověření ostatních požadavků stanovených tímto hodnoticím standardem (například při nutnosti dodržení technologických postupů a časové souslednosti různých činností).

Zkouška se koná v českém jazyce.

Zkouška je veřejná. Praktická část zkoušky a praktická zkouška není veřejná v případech, kdy to je nutné z hygienických důvodů nebo z důvodu ochrany zdraví a bezpečnosti práce.

Zkoušející zadá uchazeči při zahájení zkoušky konkrétní parametry zakázky, která bude mj. předmětem zkoušky.

U odborné způsobilosti Volba vhodného druhu fotografické techniky pro reportážní a dokumentární fotografii:
kritérium b): zkoušející připraví 5 modelových fotografických situací. Uchazeč si k řešení vybere 2 z nich.

U odborné způsobilosti Zhotovování reportážních a dokumentárních snímků:

kritérium b):

uchazeč zhotoví minimálně 5 ks reportážních snímků v běžných světelných podmínkách

kritérium c):

uchazeč zhotoví minimálně 5 ks reportážních snímků v obtížných světelných podmínkách

kritérium e):

uchazeč zhotoví sérii 3 až 5 ks dokumentárních snímků tvořících provázaný celek.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby, je oprávněna předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede autorizovaná osoba do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou odbornou způsobilost a výsledek zapisuje do Záznamu o průběhu a výsledku zkoušky.

Výsledné hodnocení pro danou odbornou způsobilost musí znít:

- „splnil“, nebo
- „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé odborné způsobilosti.

Výsledné hodnocení zkoušky zní buď:

- „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny odborné způsobilosti, nebo
- „nevyhověl“, pokud uchazeč některou odbornou způsobilost nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí autorizovaná osoba vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jedním zkoušejícím, který musí být přítomen u zkoušky po celou dobu trvání zkoušky.

Zkoušející je povinen provádět ověřování odborných způsobilostí při zkoušce přesně podle všech ustanovení tohoto hodnotícího standardu.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

- a) Střední vzdělání s výučním listem v oblasti fotografie a střední vzdělání s maturitní zkouškou a nejméně 5 let odborné praxe v oblasti fotografických služeb nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti fotografie.
- b) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oblasti fotografie nebo užití fotografie a médií a nejméně 5 let odborné praxe v oblasti fotografických služeb nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti fotografie.
- c) Vyšší odborné vzdělání v oblasti fotografie nebo užití fotografie a médií a nejméně 5 let odborné praxe v oblasti fotografických služeb nebo ve funkci učitele praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti fotografie.
- d) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na fotografii nebo užitou fotografii a média a nejméně 5 let odborné praxe v oblasti fotografických služeb nebo ve funkci učitele odborných předmětů nebo praktického vyučování nebo odborného výcviku v oblasti fotografie.
- e) Profesionální kvalifikace 34-047-M Reportážní a dokumentární fotograf/fotografka a střední vzdělání s maturitní zkouškou a nejméně 5 let odborné praxe v oblasti fotografických služeb.

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost a praxi v povolání autorizujícím orgánem, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti a praxe v povolání v souladu s hodnotícím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na internetových stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, www.msmt.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

- fotografický ateliér
- profesionální digitální fotografický přístroj s příslušenstvím (záznamové médium s velkou kapacitou, univerzální ultrazoomový objektiv, systémový fotografický blesk, baterie nebo akumulátor, stativ, objektivové filtry – šedý, UV a polarizační)
- počítač vybavený monitorem a programem pro profesionální využití pro zpracování digitální fotografie (např. Photoshop), přístup k internetu
- zakázková kniha
- formulář faktury, formulář zjednodušeného daňového dokladu

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnotícím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda).

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 15 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm, s organizací zkoušky, s požadavky BOZP a PO a s právy a povinnostmi uchazeče v rámci zkoušky dle zákona č. 179/2006 Sb.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 6 až 8 hodin (hodinou se rozumí 60 minut).

Autoři standardu

Autoři hodnotícího standardu

Hodnotící standard profesní kvalifikace připravil Národní pedagogický institut ČR ve spolupráci s Národní radou pro kvalifikace, Ministerstvem práce a sociálních věcí, Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy a odborníky z praxe z těchto subjektů:

- Asociace profesionálních fotografů ČR

Hodnotící standard profesní kvalifikace schválilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy.